

El nou Arxiu Comarcal de la Terra Alta: un connector cultural, social i econòmic de primer nivell

Amb l'obertura d'aquest nou centre la Terra Alta passa a disposar d'un equipament arxivístic que gestionarà el patrimoni documental de la comarca i n'evitarà la dispersió

El proper 29 de juny s'inaugura l'Arxiu Comarcal de Terra Alta (ACTA). Transcorreguts dos anys des de la conclusió de l'obra aquest estiu obre finalment les portes. És una molt bona notícia, per aquest motiu l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya (AAC) es congratula d'aquesta inauguració. I és bona notícia perquè els centres d'arxius són un element clau per assegurar l'ús social del patrimoni documental i la reutilització de la informació que contenen els documents que s'hi custodien. Els arxius ofereixen servei a investigadors, estudiants de secundària, administracions públiques però també a emprenedors, comerciants, empresaris i ciutadans en general. Un centre d'arxiu és un centre de gran versatilitat tant pel que fa a l'enfortiment i a la memòria de la nostra identitat personal i col·lectiva com per tal de protegir els drets i deures ciutadans, elements tots ells propis d'una societat democràtica i transparent.

L'ACTA neix integrat a la Xarxa d'Arxius Comarcals de Catalunya, instrument que arreu del territori català permet oferir servei d'arxiu i gestió de documents a tothom qui ho necessiti. No cal dir que aquesta Xarxa configura amb altres xarxes existents com les d'arxius municipals, judicials, notarials, empresarials, etc., una veritable estructura d'Estat. Diem, per tant, que s'integra a una estructura ja existent que en cap cas podem menystenir i que cal protegir i reforçar.

L'ACTA permetrà fer possible l'aplicació dels principis de provenença i territorialitat en el tractament i accés dels fons documentals tal com determina la Llei d'Arxius i documents 10/2001 i rebrà la documentació generada pels òrgans i entitats dependents de la Generalitat a la comarca, de l'Ajuntament de Gandesa, del Consell Comarcal de la Terra Alta, i, si s'escau, de la resta d'ajuntaments de la comarca i d'aquelles organitzacions, famílies o persones que hagin generat fons documentals d'interès pel territori.

L'edifici, ubicat a Gandesa, és titularitat del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, tot i que participaran en la seva gestió l'Ajuntament de Gandesa i el Consell Comarcal de la Terra Alta. L'Arxiu té una superfície total de 1.100 metres quadrats útils. Els dipòsits de l'ACTA tenen una capacitat de 7.000 metres lineals de documentació. L'Arxiu disposa d'una sala de suports especials per fotografies i material informàtic, la qual romandrà a una temperatura de 10 C° i a un 40% d'humitat relativa per tal d'assegurar la preservació dels documents que contindrà. Disposar d'una sala de suports especials no és habitual i en aquest sentit es tracta d'un important actiu per la comarca. L'Arxiu també té un dipòsit de grans formats amb planeres per documents com cartells, pergamins o plànols i una sala polivalent per desenvolupar activitats de difusió, com ara conferències, exposicions, activitats pedagògiques i totes aquelles que el giny i la cooperació entre arxivers i agents

socials i econòmics considerin oportunes. Els arxius mica en mica deixen de ser espais merament de memòria i record, i es van posant al capdavant del desenvolupament social dels territoris on ofereixen servei. Al cap i a la fi, allò que custodien són documents, i en ells hi trobem informació, i la informació és un actiu de primer ordre amb independència de l'època o el suport on es trobi.

Per tant, des del proper dissabte l'ACTA entrarà en funcionament i oferirà els seus serveis, entre d'altres, als ciutadans, administracions i associacions de la Terra Alta. Entre les primordials funcions de l'Arxiu hi haurà el repte de garantir la gestió, la preservació i la difusió del patrimoni documental comarcal, per tal que aquest sigui posat a disposició dels ciutadans de la Terra Alta i es preservi la seva memòria col·lectiva.

Tanmateix, els arxius vistos únicament des del prisma descrit en l'anterior paràgraf estan condemnats a l'extinció, ja que la figura de l'arxiver, a més de ser un actiu vital en la vessant patrimonial -en la recuperació i posada al servei del públic d'aquells fons més rellevants cultural i històricament del territori-, adquireix tot el seu potencial si és part activa i proactiva en la implementació de sistemes de gestió de documents en les organitzacions que transferiran els seus documents a l'Arxiu, tot establint les pautes i normes per la creació, organització, avaluació, preservació i ús dels documents que generen.

En un moment de profunds canvis en la societat, en un moment de retallades en què es posen en qüestió molts serveis públics no podem obviar les bones notícies i, en cap cas, valorar-les injustament. Un arxiu també implica llocs de treball i dinamització de diferents sectors econòmics i socials. En aquest sentit no podem obviar el rol vital que els arxivers i gestors de documents ofereixen a organitzacions privades, administracions públiques i ciutadans en general. Es tracta d'un perfil professional difícil de trobar, que conjunta un profund coneixement del passat, una visió transversal de les organitzacions i una capacitat de gestió important. Com a Associació d'Arxivers ens complau que s'activi un connector d'aquestes característiques, a fi i efecte de continuar configurant, amb els nostres professionals, una administració més eficient i una societat més democràtica i justa.

25 de juny de 2013

Associació d'Arxivers i Gestors Documentals de Catalunya